

Inleiding en toelichting

Klein Vaarbewijs: veilig genieten op het water

Zeiljachten, motorjachten en snelle motorboten: alle watersporters hebben belang bij veilig varen. Het hebben van een vaarbewijs is wettelijk verplicht, afhankelijk van de afmetingen en snelheid van je boot.

Daarnaast kiezen veel watersporters ervoor, ook als het niet verplicht is qua afmeting en snelheid van de boot, een vaarbewijs te halen. Dit draagt extra bij aan de veiligheid op het water, omdat het nuttig is om met voldoende kennis en vaardigheden te varen.

Vaarbewijs Academy helpt je hier graag bij.

Een Klein Vaarbewijs is onder andere verplicht voor het varen met:

- Een vaartuig, met een lengte van minder dan 15 meter, dat sneller kan varen dan 20 km/uur.
- Een pleziervaartuig met een lengte van 15 tot 25 meter.
- Een schip met een lengte van 15 tot 20 meter, waarbij een aantal uitzonderingen van toepassing is.

Klein Vaarbewijs I + II

Met Klein Vaarbewijs I mag je varen met een hierboven beschreven schip of pleziervaartuig op rivieren, kanalen en meren.

Uitgezonderd: Westerschelde, Oosterschelde, Waddenzee, Eems, Dollard, IJsselmeer, IJmeer en Markermeer met uitzondering van de Gouwzee.

Met Klein Vaarbewijs II mag je varen op alle binnenwateren.

Waar zijn de Klein Vaarbewijzen geldig?

Klein Vaarbewijs I geldt in Nederland en ook in het buitenland als International Certificate of Competence (ICC) inland waters.

Klein Vaarbewijs II geldt in Nederland en ook in het buitenland als International Certificate of Competence (ICC) inland and coastal waters.

Examen doen

Om een vaarbewijs te halen moet je examen doen. Je kunt je opgeven voor deze examens bij de Stichting Vamex.

Zie www.vamex.nl. Kijk voor meer informatie ook op onze website: www.vaarbewijs.academy.

Slagen voor je examen?

Een goede voorbereiding voor het examen is met Vaarbewijs Academy. Met een keuze uit een cursusboek, cursussen theorie en praktijk en natuurlijk een combinatie hiervan, heb je grote slagingskansen.

Zie voor meer informatie op onze website: www.vaarbewijs.academy

Over dit Cursusboek Klein Vaarbewijs I en II

Met dit cursusboek leer je precies wat je nodig hebt voor de examens Klein Vaarbewijs. De teksten zijn goed leesbaar, met zeer veel 'plaatjes' die het leren van de theorie ondersteunen. Een echt leerboek, dat je stap voor stap door de theorie heen leidt. Met praktische leervragen, oefenvragen en een proefexamen.

Na je examen kun je dit boek ook gebruiken als naslagwerk heel praktisch voor aan boord. Met dit cursusboek kun je je voorbereiden op de examens Klein Vaarbewijs 1 of 2.

Het cursusmateriaal is samengesteld door experts in de watersport, in samenwerking met onderwijskundigen, leerpsychologen en leerplanontwikkelaars.

Opbouw van dit boek

Klein Vaarbewijs I en Klein Vaarbewijs II

Dit boek bevat de examenstof voor Klein Vaarbewijs 1 en Klein Vaarbewijs 2.

Delen

Klein Vaarbewijs 1 bestaat uit de leerstof **deel A, B, C en D**.

Voor Klein Vaarbewijs 2 wordt dit uitgebreid met **deel E en F**.

Deze delen zijn qua volgorde ook precies gelijk aan de onderdelen uit het Vaarbewijs examenprogramma en het examen.

Elk deel bestaat uit een **inleiding** waarin kort wordt uitgelegd waar het deel over gaat.

De inleiding wordt afgesloten met een **hoofdvraag** en **deelvragen**. Deze vragen staan centraal in het deel. Elk deel bestaat uit hoofdstukken.

Hoofdstukken

Elk hoofdstuk is op dezelfde manier opgebouwd:

Inleiding	Hierdoor krijg je inzicht in het onderwerp van het hoofdstuk. Waar gaat het over?
Leerdoelen	De leerdoelen geven aan wat je precies gaat leren.
Onderdelen	De leerstof is opgedeeld in kleine eenheden. Elk onderdeel behandelt een klein onderwerp.
Leervragen	Elk onderdeel heeft leervragen. Dan weet je precies wat je moet kennen.
In de kijker	Dit zijn korte stukjes tekst, geen examenstof, maar wel goed om te weten.
Samenvatting	De leerstof wordt hier nog eens beknopt weergegeven.
Oefenvragen	Vragen om de leerstof uit de samenvatting gemakkelijker tot je te nemen.

Toegang 200 proefexamen vragen

Bij dit boek ontvang je 200 proefexamen vragen voor Klein Vaarbewijs 1 en 2. Na aanschaf van dit boek kun je op onze website een account aanmaken en deze vragen maken. Je krijgt dan direct het resultaat te zien, met feedback.

Bijlagen

De bijlagen bestaan uit de bijlagen 6, 7, 8, 9, 11, 15 a en 15 b van het Binnenvaartpolitiereglement (BPR). Hier vind je de geluidseinen, verkeerstekens, markeringen, verplichtingen voor marifoon, radar en radarreflectoren en andere informatie van belang bij het varen op de binnenwateren.

Trefwoordenregister

Aan het eind van dit boek staan alle trefwoorden in een register alfabetisch op een rij, met het bladzijdenummer waar het begrip wordt uitgelegd. In de hoofdstukken zijn de trefwoorden steeds [blauw](#) gekleurd.

Examenkaart vaarbewijzen

Voor studiedoeleinden is een losse examenkaart bijgevoegd, afkomstig van de dienst der Hydrografie Koninklijke Marine.

In de kijker:

Op pagina 4 wordt gesproken over Klein Vaarbewijs I en II. Tevens wordt aangegeven welke instantie de examens verzorgt voor de genoemde vaarbewijzen.

Belangrijk bij de aanmelding voor een examen en de voorbereiding daarop is het volgende:

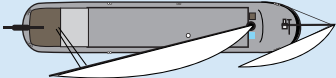
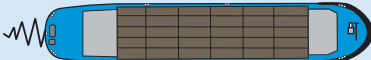

Om een Klein Vaarbewijs I te halen moet je een examen Klein Vaarbewijs 1 doen. In de naam van het examen wordt een '1' gebruikt, in de naam van het vaarbewijs een 'I'.

Om een Klein Vaarbewijs II te halen moet je een examen Klein Vaarbewijs 1 en een examen Klein Vaarbewijs 2 doen. In de naam van het vaarbewijs wordt een 'II' gebruikt, in de bij behorende examens een '1' en een '2'.

De leerstof voor de twee examens is in dit boek opgenomen, zie ook pagina 9 en 10.

Symbolen bij de afbeeldingen

In dit cursusboek maken we veel gebruik van afbeeldingen om het leren te vergemakkelijken. We gebruiken hierbij de volgende symbolen, met hun betekenis:

Klein motorschip	
Klein zeilschip	
Groot zeilschip	
Groot motorschip	
Roeiboot	
Richting waarin een boot vaart	
Richting waarin een kracht werkt	
Wind / windrichting	
Stroom / stroomrichting	

Basisnavigatieverlichting - zijaanzicht

Boordlichten	
Toplicht	
Heklicht	
Rondom schijnend licht	
Navigatielicht dat vanaf jouw kant niet zichtbaar is	
Snel flinkerlicht	

Basisnavigatieverlichting - bovenaanzicht

Toplicht	
Boordlicht bakboord	
Boordlicht stuurboord	
Heklicht	

Inhoudsopgave (beknopt)

Klein Vaarbewijs I

Deel A De regels op het water	15
Hoofdstuk 1 Scheepvaartverkeerswet, Binnenvaartwet, Wetboek van Koophandel	17
Hoofdstuk 2 Binnenvaartpolitiereglement (BPR)	25
Hoofdstuk 3 Rijnvaartpolitiereglement (RPR)	85
Deel B Techniek, veiligheid en milieu	93
Hoofdstuk 4 Techniek en onderhoud	95
Hoofdstuk 5 Veiligheid	123
Hoofdstuk 6 Veiligheidsmiddelen en milieu	139
Deel C Waterwegen en meteorologie	159
Hoofdstuk 7 Verkeerstekens en markering	161
Hoofdstuk 8 Kaarten en gidsen, waterpeil en brughoogten	185
Hoofdstuk 9 Het weer	199
Deel D Varen en manoeuvreren	211
Hoofdstuk 10 Manoeuvreren op het water	213
Hoofdstuk 11 Bijzondere omstandigheden	235
Klein Vaarbewijs II	
Deel E De regels op ruime vaarwateren	255
Hoofdstuk 12 De wettelijke bepalingen op de ruime vaarwateren	257
Deel F Navigatie, GPS en meteorologie	275
Hoofdstuk 13 Betonning	277
Hoofdstuk 14 Kaarten en documenten	287
Hoofdstuk 15 Het kompas	305
Hoofdstuk 16 Het getij	319
Hoofdstuk 17 Wind en stroom	339
Hoofdstuk 18 Het Global Positioning System (GPS)	355
Hoofdstuk 19 Peilen	371
Hoofdstuk 20 Meteorologie	379
Bijlagen	401
Trefwoordenregister	439

Inhoudsopgave (uitgebreid)

Colofon	2
Inleiding en toelichting	4
Over dit Cursusboek Klein Vaarbewijs I en II	5
Symbolen bij de afbeeldingen	7
Inhoudsopgave (beknopt)	9

Klein Vaarbewijs I

Deel A De regels op het water 15

Hoofdstuk 1 Scheepvaartverkeerswet, Binnenvaartwet, Wetboek van Koophandel 17

1.1 Scheepvaartverkeerswet (SVW)	17
1.2 Binnenvaartwet (BVW)	20
1.3 Wetboek van Koophandel (WvK)	23

Hoofdstuk 2 Binnenvaartpolitiereglement (BPR) 25

2.1 Definities	26
2.2 Regels voor de schipper en bemanning	31
2.3 Kentekens van schepen	33
2.4 Lichten en dagtekens	34
2.5 Geluidsseinen	55
2.6 Marifoon en radar	57
2.7 Vaarregels	59

Hoofdstuk 3 Rijnvaartpolitiereglement (RPR) 85

3.1 Rijnvaartpolitiereglement (RPR)	86
3.2 Overige reglementen	91

Deel B Techniek, veiligheid en milieu 93

Hoofdstuk 4 Techniek en onderhoud 95

4.1 Motoren	95
4.2 Koeling	100
4.3 Aandrijving	103
4.4 Stuurinrichtingen	107
4.5 Behandeling van de voortstuwingswerktuigen	109

Hoofdstuk 5 Veiligheid 123

5.1 Brandpreventie	123
5.2 De gasinstallatie	132

Hoofdstuk 6 Veiligheidsmiddelen en milieu	139
6.1 Reddingsmiddelen	139
6.2 Veiligheidsvoorzieningen	147
6.3 Handelen bij calamiteiten	151
6.4 Milieu	155

Deel C Waterwegen en meteorologie 159

Hoofdstuk 7 Verkeerstekens en markering	161
7.1 Verkeerstekens	161
7.2 Markering	167

Hoofdstuk 8 Kaarten en gidsen, waterpeil en brughoogten	185
8.1 Gidsen	186
8.2 Waterkaarten	187
8.3 Waterdiepten en brughoogten	189

Hoofdstuk 9 Het weer	199
9.1 Het algemene weerbeeld	200
9.2 Wind	201
9.3 Weeralarm	204
9.4 Het weerbericht	205
9.5 Eigen waarneming	207

Deel D Varen en manoeuvreren 211

Hoofdstuk 10 Manoeuvreren op het water	213
10.1 Schroef- en roerwerking	213
10.2 Draaicirkel	221
10.3 Aankomen en afvaren	224

Hoofdstuk 11 Bijzondere omstandigheden	235
11.1 Varen in nauw en ondiep vaarwater	236
11.2 Slepen en gesleept worden	239
11.3 Ankeren	241
11.4 Schutten in sluizen	246
11.5 Man over boord (MOB)	249
11.6 Beperkingen in de manoeuvreerbaarheid	251

Klein Vaarbewijs II

Deel E De regels op ruime vaarwateren 255

Hoofdstuk 12 De wettelijke bepalingen op de ruime vaarwateren	257
12.1 Scheepvaartreglement Westerschelde (SRW)	257
12.2 Overige reglementen	272

Deel F Navigatie, GPS en meteorologie 275

Hoofdstuk 13 Betonning	277
13.1 Het betonningsstelsel IALA	277
13.2 Zichtbaarheid van het licht van vuurtorens	284

Hoofdstuk 14 Kaarten en documenten	287
14.1 Kaarten	287
14.2 Documenten	296

Hoofdstuk 15 Het kompas	305
15.1 De werking van het magnetisch kompas	305

Hoofdstuk 16 Het getij	319
16.1 Oorzaken van het getij	319
16.2 Begrippen	323
16.3 Het berekenen van de waterhoogten op een bepaalde plaats	325
16.4 Getijstromen	335

Hoofdstuk 17 Wind en stroom	339
17.1 Betekenis van stroom en drift	340
17.2 Het rekening houden met de effecten van stroom en drift op de koers	341
17.3 Het corrigeren voor stroom en drift	347

Hoofdstuk 18 Het Global Positioning System (GPS)	355
18.1 Hoe werkt GPS?	355
18.2 De GPS-ontvanger als navigatieapparaat	360
18.3 Combineren van instrumenten	367

Hoofdstuk 19 Peilen	371
19.1 Wat is peilen?	371
19.2 De kruispeiling	373
19.3 Controle deviatie met behulp van een lichtenlijn	376

Hoofdstuk 20 Meteorologie	379
20.1 Luchtdrukstelsels	380
20.2 Luchtsoorten en fronten	384
20.3 Kustwinden	391
20.4 Zicht	392
20.5 Weersverwachtingen	394

Bijlagen	401
Bijlage 6 BPR Geluidsseinen	401
Bijlage 7 BPR Borden en tekens	402
Bijlage 8 BPR Markering van het vaarwater	415
Overzicht betonnenningssystemen IALA en SIGNI	420
Bijlage 9 BPR Marifoon- en radarverplichting bij slecht zicht	430
Bijlage 11 BPR Vaarwegen tussen zee en zeehavens	431
Bijlage 15a BPR Vaarwegen met verplichting motor stand-by voor kleine schepen	432
Bijlage 15b BPR Vaarwegen met verplichting radarreflector voor kleine schepen bij slecht weer	433

Trefwoordenregister	439
----------------------------	------------

Bijlage oefenkaart Vaarbewijs II